

Zmiany w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

W Sejmie dobiegają końca prace nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (druk nr 4343), który zawiera bardzo korzystne dla ubezpieczonych zmiany zasad obliczania kapitału początkowego.

Kapitał początkowy jest składnikiem podstawy obliczenia emerytury wg tzw. nowych zasad. Obecnie jest on jednak ustalany tylko dla tych osób, które przed 1999 r. miały staż ubezpieczeniowy dłuższy niż 6 miesięcy. Osoby, które miały krótszy staż nie mają obliczonego kapitału początkowego.

Dzień 1 stycznia 1999 r., na który ustala się kapitał początkowy, jest z punktu widzenia ubezpieczonych datą przypadkową, na którą nie mieli żadnego wpływu.

W ustawie, której ostateczny kształt rząd wypracował w trakcie prac parlamentarnych, proponuje się wprowadzenie regulacji, dzięki którym sposób obliczania kapitału początkowego będzie uwzględniał sytuację osób, które z przyczyn obiektywnych (np. z powodu młodego wieku) mają krótki okres ubezpieczenia przed 1999 r.

1. Najważniejsza zmiana polega na umożliwieniu obliczenia kapitału początkowego również za staż ubezpieczeniowy krótszy niż 6 miesięcy i 1 dzień. Będzie bowiem istniała możliwość przyjęcia do obliczeń stażu ubezpieczeniowego wyrażonego w dniach a nie tylko w pełnych latach, jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego. Na zmianie przepisów skorzystają osoby, które dotychczas nie mogły mieć obliczonego kapitału początkowego jak również osoby, które mają ustalony kapitał początkowy, ale nie obliczono go za cały staż ubezpieczeniowy, bo pominięto okres krótszy niż 6 miesięcy i 1 dzień.
2. Dwie kolejne ważne zmiany dotyczą sposobu ustalania podstawy wymiaru kapitału początkowego.
 - Przede wszystkim do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego będzie można wskazać 10 kolejnych lat kalendarzowych z całego okresu przed 1 stycznia 1999 r., a nie – jak obecnie – tylko z okresu od 1 stycznia 1980 r. do 31 grudnia 1998 r. Dzięki tej zmianie, osoby, które pracowały przed 1980 r., a później miały przerwy w pracy albo w ogóle nie pracowały, bo np. wychowywały dzieci, będą mogły mieć ustaloną podstawę wymiaru kapitału początkowego, odpowiednią do wysokości wpłaconych składek na ubezpieczenie.
 - Drugą zmianę wprowadzono z myślą o osobach, które do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego wskazały również rok kalendarzowy, w trakcie którego po raz pierwszy rozpoczęły pracę (np. 1 września) i w związku z tym nie przepracowały całego roku. Obecnie wskaźnik wysokości wynagrodzenia za ten rok jest obniżony, bo do jego ustalenia przyjmuje się przeciętne wynagrodzenie z całego roku. W ustawie proponuje się wprowadzenie szczególnego sposobu obliczania wskaźnika wysokości wynagrodzenia za taki rok, w którym ubezpieczony po raz pierwszy podjął pracę i dlatego osiągał wynagrodzenie jedynie przez część tego roku. Do obliczenia stosunku wynagrodzenia uzyskanego w tym roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmowana będzie kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia odpowiednia do liczby miesięcy, w których zainteresowany pracował, a nie z całego roku. Przepis ten będzie korzystny dla osób, które – ze względu na krótki staż pracy przed 1999 r. – były zmuszone wskazać do podstawy obliczenia kapitału również rok kalendarzowy, w trakcie którego podjęły pracę po raz pierwszy, a był to niepełny rok pracy.